

De meeste tellingen vinden in de vroege ochtenduren plaats, maar ook later op de dag wordt regelmatig geteld. Hoewel het gehele jaar zeetrek wordt geteld, ligt de nadruk in het voorjaar op de maanden maart t/m mei en in het najaar op augustus t/m november.

Alle tellingen worden ingevoerd op de site Trektellen.nl. Deze site werkt samen met Sovon (Stichting Vogelonderzoek Nederland). De gegevens van deze tellingen worden door verschillende instanties gebruikt voor onderzoek en toekomstige plannen langs en voor de kust van Nederland.

Enkele kijktips voor op de Maasvlakte zijn:

Westplaat bosjes, Lyondell hut, Telpost Maasvlakte 2, Hollandse slag, Telpost Maasmond en de Edison Baai. Let op de borden want op de Maasvlakte zijn grote delen niet vrij toegankelijk. Dit artikel is eerder verschenen in: DUIN 2017 nummer 4.

Donateur worden van Duinbehoud kan door je aan te melden op hun site

<http://duinbehoud.nl/steun-duinbehoud>.

Kosten € 21 per jaar.

*

Muurflora in Delft

door Cor Nonhof

Bescherming

De bescherming van de varens in de waterput van het museum De Prinsenhof was voor de KNNV het startsein voor een actievere rol bij het beschermen van muurplanten. Naast individuele acties is ook gekeken naar succesfactoren of juist niet in Delft en in andere steden.

Muurvaren en tongvaren in een waterput aan het Prinsenhof

Veelal wordt bij muurflora gedacht aan slecht metselwerk of kalkrijke specie. Het moderne portlandcement heeft ongeveer 100 jaar nodig om te verweren en scheurtjes te vertonen. Het ouderwetse kalkcement verweert veel sneller en wordt alom aangeraden bij renovatie van bruggen en kaden met beschermde soorten. Bij veel Delftse bruggen zijn scheuren aanwezig en daarmee ook een rijke begroeiing. Ondanks alle inspanningen om varens weer terug te

plaatsen na renovatie is het resultaat toch dat hooguit de plant gered is, maar dat het biotoop vernietigd is.

Kadewanden in Delft worden gebouwd met een betonnen keerwand en een gemetseld muurtje voor het aanzien. Door deze bouwwijze wordt de watervoorziening van het metselwerk verminderd. Ook moet er portlandcement worden gebruikt in verband met de sterkte van de constructie. Dit geeft een muur die volgens de meeste literatuur te droog en te glad is voor begroeiing.

In Delft is de situatie gelukkig niet zo somber. Kademuren moeten het liefst een halve meter of hoger zijn om echte muursoorten te herbergen. Blijkbaar zijn lagere kaden toch te nat door optrekkend vocht.

Tabel: Analyse groeihogte muurflora 2004

	km	aantal	%
Alle kaden centrum	12,6	753	
Kaden hoger dan 0,5 m	6,3	709	94
Kaden tot en met 0,5 m	6,4	44	6

Verder ontstaat in de Delftse situatie na ongeveer 10 jaar een aanhangende zode aan de kadewanden door afstromend regenwater. Deze geeft al heel snel gelegenheid aan muursoorten om zich te vestigen; ook aan nieuw metselwerk. Deze aanhangende zode is niet erg bestendig, maar wel constant rijk aanwezig. Daar vinden muursoorten een minstens zo belangrijke vestigingsplaats als in scheuren in slecht onderhouden metselwerk.

Links tongvaren, eikvaren, muurpeper, steenbreekvaren, muurvaren en mannetjesvaren in de aanhangende zode. Rechts de dynamiek van het biotoop.

Delft centrum kaden en bruggen

Een aantal soorten wordt al sinds 1989 geteld. De eikvaren en steenbreekvaren hebben we daarna zien arriveren. Het aantal groeiplaatsen groeit nog steeds en voor muurvaren, mannetjesvaren, eikvaren, tongvaren en steenbreekvaren is de toename significant op het 95% niveau.

Tabel: Ontwikkeling aantal groeiplaatsen op kaden en bruggen

Soort	1989	1999	2004	2009	2014
Muurvaren	9	31	49	102	149
Mannetjesvaren	23	23	61	98	122
Eikvaren s.l.	0	4	26	59	95
Tongvaren	1	5	11	36	29
Steenbreekvaren	0	2	3	14	22
Muurleeuwenbek	29	?	60	61	84
Muurpeper	10	?	74	40	71
Gele helmbloem	1	?	3	12	14

TU-noord

De oude TU-wijk is de afgelopen jaren grondig gerenoveerd.

Onderlichten Mijnbouwstraat 120.

Aan de Mijnbouwstraat zijn de mooi begroeide onderlichten gerenoveerd. Gelukkig komen de varens al weer terug. Hoewel nog klein, groeien er op de rechter foto al weer steenbreekvaren, tongvaren en muurvaren.

Onderlichten TU-gebouw aan de Mijnbouwstraat. Links vóór de renovatie en rechts na.

